

شهرام شفیعی

سرشناسه : شفیع، شهرام، ۱۳۳۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : قصه‌های قرآنی راه و چاه/ شهرام شفیع.
 مشخصات نشر : تهران: نشر طلایی، ۱۳۸۹.
 مشخصات ظاهری : ۲۰۰ ص.: مصور(رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۴۷۶-۷۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : قیفا
 موضوع : قرآن - - قصه‌ها
 رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ق۷ش/۸۸۸ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۶۳۴۵۵
 کد پیگیری : ۲۲۶۲۰۰۸

نویسنده: شهرام شفیع

با پی گفتار دکتر بهاء‌الدین خرمشاهی و دکتر محی‌الدین بهرام محمدیان
 تصویرگران: حمیدرضا رشیدیان، فاطمه رادپور، حسن عامه‌کن، ایمان رحیمی‌زاده،
 میترا عبداللهی، هدا حدادی، منصوره محمدی، زهرا هاشمی‌پور، امیر نساجی،
 فاطمه ملکی‌جو، هاجر سلیمی‌نمین، سحر خراسانی، زهره سیستانی،
 سحر عجمی، حسام‌الدین طباطبایی، سمانه شریفی، الهام جمشیدی‌مهر

طراحی نام کتاب: مسعود نجابتی

ناظر تصویرگری: غلامعلی مکتبی

ناظر گرافیک: کورش پارسائزاد

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: چاپ اندیشه (شرکت واژه پرداز اندیشه)

تعداد: ۵۰۵۰ نسخه

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۴۷۶-۷۰۰

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

نشر طلایی

تهران، ایرانشهر شمالی، کوچه یگانه، شماره ۱۳، طبقه اول، واحد ۱
 تلفن: ۸۸۸۳۸۱۶۳ نمابر: ۸۸۸۱۱۵۷۵ تلفن همراه: ۰۹۱۲۶۰۱۶۴۱۹

www.talae.ir

nashre.talae@gmail.com

همه حقوق چاپ و نشر کتاب قلمه‌های قرآنی (راه و چاه)، برای
 نشر طلایی محفوظ است.

خاکش بر ناخن و گوش‌های بزرگ فیل‌ها بنشیند.

و خداوند ابابیل - آن پرندگان از پی یکدیگر پرواز کننده - را بر آسمان مکه فرستاد. و شمار آن پرندگان، هزاران هزار بود. چنان که ابرهه گفت: این چیست؟... گویی دودی سیاه، تمام آسمان شهر را در خود پوشانده است.

و هر پرنده، سنگی کوچک از گل خشک شده در منقار داشت. پس هر یک از پرندگان، با شتاب فرو می‌آمدند. و سنگ را بر جنگ‌جویی می‌انداختند. و هر سنگ، آهن و گوشت و استخوان را سوراخ کرد. و هم‌چنان رفت تا به زمین افتاد... تا ابرهه و لشکریانش همه هلاک شدند.

چنین بود. پس همگی، مانند علف جویده بر زمین ریخته بودند. و ابروهای مردان در صورت‌هایشان نبود و از پنج انگشت دست، هر کدام در جایی افتاده بود.

پس هنگام شب، مردم مکه، شعله‌گاه ابرهه را خاموش دیدند. و گمان کردند که آن لشکر، از مکه رفته است. و هنگام صبح از کوه به زیر آمدند. پس بینندگان دیدند که خداوند با اصحاب فیل چه کرد... و خداوند بهترین یاری‌رسانندگان است.

داستان‌های قرآن

قرآن کریم ساختاری منحصر به فرد در میان کتب مقدس دارد. سبک قرآن خطی و تک‌مضمونی نیست بلکه اگر بتوان گفت، حجمی - حلقوی است. ظاهر آن گسسته‌نما (یا چنان‌که بعضی از اسلام‌شناسان غربی می‌گویند fragmentary/incoherent) است؛ یعنی، غیر از سوره‌های کوتاه چند آیه‌ای یا حدوداً یک صفحه‌ای، در بقیه سوره‌ها از بسیاری مسائل به‌نحوی شگرف و در هم تنیده سخن می‌گوید: از ایمان، اسلام، مؤمنان، مسلمانان، اهل کتاب، کفر، کافران، نفاق، منافقان، امر به معروف و اخلاق و افعال نیکو، نهی از منکر و اخلاق رذیله و کردارهای ناشایست چون، ربا، ربا، زنا، مال‌اندوزی، ناسپاسی، نیاززدگی نامؤمنان سپس دعوت به تأمل در «آیات» الهی، یعنی پدیده‌های طبیعی، که بر اثر انس و عادت انسان‌ها با آن‌ها، نقش آفرینشگری خداوند در آن‌ها در چشم ظاهر می‌شود. بی‌ایمان، نامحسوس و نامشهود است، بیان احکام فقهی، آوردن نام‌های نیکوی خداوند (اسما الحسنی) که غالباً در آغاز و بیش از آن در پایان آیه‌ها به‌صورت زوج مانند: سمیع علیم، عزیز حکیم، غفور رحیم، علیم حکیم، التواب الرحیم، خیر الحاکمین، احکم الحاکمین، خیر الناصرين، خیر الرازقین، خیر الوارثین، خیر الراحمین، خیر الفاصلین [=بهترین داوران]، خیر الغافرین، خیر الماکرین، خیر المنزلین [=بهترین میزبانان]، حکیم خبیر، رحیم ودود، و چند صد مورد دیگر اعم از بسیط و ترکیبی در سراسر قرآن آمده است. همچنین، اوصاف بهشت با ریزترین و تصویری‌ترین شکل، و اوصاف جهنم با تفصیل تمام، تشویق به اتفاق، و تشبیه آن به هفت، یا هفتصد دانه که فی‌المثل از گندمی بروید، بیان غفلت‌زدگی و آزمندی و نیازمندی‌های انسان‌ها و صدها (آری صدها) موضوع دیگر در سراسر قرآن آمده است. آیات توحیدی هم بسیار است. وصف بعضی غزوات (البته با ایجاز و اشاره) و بعضی دیگر از حوادث بیست‌وسه ساله بعثت و هجرت و مهاجرت و انصار هم آمده است. در چنین زمینه‌ای، یکی از مضمون‌های سراسری قرآن کریم اشاره به گوشه‌هایی از زندگی پیامبران یا صالحانی که پیامبر نیستند، مانند اصحاب کهف، اصحاب اخدود، یا لقمان و طالحان که رئیس آن‌ها ابلیس/شیطان است و شیاطین و قارون، و همچنین اقوام گذشته مانند: ثمود، عاد و قوم لوط، به‌صورت بخش‌بخش - و نه یکپارچه - در قرآن آمده است و تنوع و خوش‌خوانی اعجازین قرآن ناشی از شیوایی کلمه و کلام و این شیوه خوشه در خوشه است.

قرآن‌پژوهان در این باره کمتر سخن گفته‌اند؛ زیرا چنین انگاشته‌اند که اگر مطابق با واقع بگویند در قرآن کریم توالی ظاهری حفظ نشده است، این شاید وهن و بهتان برای قرآن باشد اما آشنایان و اهل انس با قرآن می‌دانند که جذابیت شگرف قرآن پایه در همین سبک و ساختار دارد.

از داستان‌های کوتاه قرآن داستان اصحاب‌الآخدود و اصحاب‌الفیل (در سوره فیل که داستان حمله ابرهه با گروه فیل‌سوارانش به مکه/کعبه، و تارومار شدن آنان با باران سبیل فقط در ۵ آیه از کل همین سوره بیان شده است و ایجازی خارق‌العاده دارد. یا داستان اصحاب‌الجنه (یعنی باغ‌داران بخیل که از ترس آمدن فقیران و درخواست خوشه‌ای از خرمن باغ‌های میوه آنان با همدیگر قرار گذاشتند که صبح خیلی زود به میوه‌چینی بروند

آن، که آکنده از تشبیهات و تمثیلات بکر و بدیع است، با شعر و البته شعر خوب، پهلوی می‌زند. و دیگر از وجوه اهمیت و ارزشمندی این اثر، در ساختار ساده و روشن آن است، که از این جهت و به این دلیل، دایره مخاطبان آن وسیع است از نوجوانان / جوانان تا خوانندگان بزرگسال. به واقع، اثری به این متانت و خوش خوانی در زمینه قصه‌های قرآن یا داستان پیامبران، در ادب امروز ما کمیاب است.

گفتنی است که بنده این اثر را چمن را به دقت ویراستارانه خوانده‌ام و نکاتی هم به مؤلف هنرمند یادآور شده‌ام که همه را پذیرفته و متن را پیراسته‌اند.

و سپاس در آغاز و انجام خداوند راست

بهاءالدین خرمشاهی

تهران، اسفند ماه ۱۳۸۹

پی‌گفتار دوم

بهترین داستان‌ها

تشرف به آستان قرآن، توفیق بزرگ الهی است که باید به شکرانه آن سریر آستان صاحب قرآن سایید و او را فراوان سپاس گفت. انس یا قرآن، درس آموختن از اوامر و نواهی آن، دریافت لطایف و ظرائف و عبرت‌آموزی از داستان‌ها و پندهای آن، وظیفه‌ای است که بر مومنان بایسته و بر عموم مخاطبان شایسته است. اما این مهم جز با مدرسانی صاحبان اندیشه فراهم نمی‌شود.

جناب آقای شهرام شفيعی که قلمی نیکو در نگارش و روشی پسنديده در انتقال مفاهيم دارد، در این اثر قرآنی داستان‌های قرآنی را - که بهترین و راست‌ترین داستان‌های زندگی انسانی است - با بهره‌گیری مستقیم از متن قرآن کریم به زبان فارسی در دسترس عموم خوانندگان، به‌ویژه نوجوانان و جوانان، قرار داده است. او به یمن ذوق و سلیقه سلیم خود، و بر اساس شناختی که از ویژگی‌های مخاطب ایرانی دارد، با بازآفرینی فضای قصه‌های قرآنی و به‌کارگیری عناصر زبانی امروز، اثری شیرین و روان خلق کرده است. البته ادعان می‌کنم که نویسنده چنین اثری - که باید خود را متعهد به متن قرآن کند و قرائت خویش را بر روایتی دست اول از متن مبتنی سازد - نمی‌تواند بی‌پروا با مفاهیم درآمیزد اما شفيعی در این اثر با چیرگی، مهارت و رعایت امانت بسیار، موفق شده است گزاره‌های پراکنده برخی قصه‌ها را به زیبایی در کنار هم بچیند و فضای ملایم و مناسب با آن‌ها را از نو بیافریند.

توفیق ایشان را برای خلق آثاری دیگر در این فضا از درگاه خداوندی خواستارم و از همه دست‌اندرکاران تولید این کتاب صمیمانه سپاسگزارم.

محمی‌الدین بهرام محمدیان

